

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Съответствие на мярката с Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от ДФЕС - Общ регламент за групово освобождаване (ОРГО)

Чл. 52г Помощ за мрежи за пренос на данни

К7.И1 „Широкомащабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“ от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ)

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Съдържание

1. Обща информация.....	3
2. Съответствие с разпоредбите на Глава 1 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 от 17 юни 2014 година (ОРГО).....	11
3. Съответствие с чл. 52г от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 от 17 юни 2014 година (ОРГО).....	22
3.1. Съвместимост	22
3.2. Допустими разходи	23
3.3. Региони за интервениране	24
3.4. Картографиране и обществена консултация.....	25
3.5. Съществена промяна	29
3.6. Съзтезателна процедура.....	31
3.7. Експлоатация на субсидираната мрежа.....	32
3.8. Принципи на ценообразуване	32
3.9. Механизъм за контрол и възстановяване	34
3.10. Разделно счетоводство	44

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

1. Обща информация

Компонент „Цифрова свързаност“ от Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) цели изграждането на модерна и сигурна цифрова инфраструктура и преодоляване на териториалните дисбаланси, свързани с разпространението на ширококоловия достъп.

Министерството на транспорта и съобщенията (МТС), съвместно с Изпълнителна агенция „Инфраструктура на електронното управление“ (ИАИЕУ) съгласно Постановление № 333 на Министерския съвет от 20 октомври 2022 г. за изменение на Постановление № 157 от 07 юли 2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, отговарят за изпълнението на инвестиция „Широкомащабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“ от НПВУ. Инвестицията включва следните дейности:

- Дейност 1 – Развитие на държавната опорна мрежа чрез увеличаване на преносния ѝ капацитет и осигуряване на свързаност до всички общински центрове;
- Дейност 2 – Подобряване на свързаността на периферните слаботнаселени и селски райони и разгръщане на мрежи с много голям капацитет (ММГК);
- Дейност 3 – Информация и комуникация.

ИАИЕУ е Краен получател (КП) за частта от проекта, касаеща придобиването на активно оборудване, което даде възможност за откриването на процедурите за възлагане на обществените поръчки, а МТС поема функциите на Структура за наблюдение и докладване (СНД) за останалата част от инвестицията. Така се постига координиран подход при изпълнението на инвестицията, което изисква мащабно планиране и изграждане в кратки срокове на електронни съобщителни мрежи на територията на цялата страна.

Единната електронна съобщителна мрежа (ЕЕСМ) е интегрирана държавна комуникационна мрежа, която се състои от 7 500 км оптична мрежа, 30 броя опорни възли и близо 100 агрегиращи възли. Мрежата работи в режим 24x7x365 и осигурява свързаност за повече от 1 200 централни и местни публични администрации и други организации от публичния сектор. В рамките на Дейност 1 ще се осигури последно поколение активно оборудване във всички слоеве на мрежата и за всички локации и драстично увеличаване на капацитета на мрежата с цел предоставяне на адекватни и качествени услуги за потребителите и ще се гарантира защитена свързаност и „clean

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

pipe” Интернет с DDoS защита за нуждите на електронното управление и доставчиците на обществени услуги и услуги от общ икономически интерес.

Основна част от дейността е подмяната на морално и физически остаряло активно оборудване за ЕЕСМ и осигуряване на ново оборудване за новите локации на мрежата. Това включва:

- внедряване на система за мониторинг на физическата свързаност (ODTR) и логическата мрежа, контрол и сигурност на мрежата;
- замяна на активното оборудване във всички слоеве на мрежата в цялата страна и драстично увеличаване на капацитетите;
- изграждане на резервен Защитен интернет възел, който да осигурява „clean pipe” Интернет свързаност със защита от DDoS атаки чрез интеграция с международни Tier 1 доставчици на „DDoS Scrubbing” за нуждите на държавното управление и сигурността.

Осъществяването на тази дейност ще даде възможност на доставчиците на услуги от обществен интерес до широколентов интернет и/или пренос на данни със скорости между 1Gbps, 10Gbps и 25Gbps в точките за достъп, с цел предоставяне на електронни услуги на гражданите и бизнеса, както и на други образователни, социални и здравни услуги.

Стойността за тази дейност възлиза на 162 560 079,60 лв. с ДДС.

На 2 март 2023 г. бе изпратено следното официално запитване към Европейската комисия (ЕК) с обосновка, че дейностите, свързани с придобиване на активно оборудване за ЕЕСМ не попадат в обхвата на разпоредбите за държавни помощи и следва да се третират като „непомощ“:

ИАИЕУ управлява и поддържа държавната затворена комуникационна мрежа. Мрежата се състои от над 7500 км оптични влакна, повече от 150 агрегационни възела и предоставя услуги само на публични органи и административни структури. Инвестициите в активно оборудване имат за цел да увеличат преносния капацитет на тази държавна мрежа. Българските власти считат, че тази част от мярката не включва държавна помощ, тъй като е предназначена за ползване само от публични органи. Извършването на тази дейност ще служи като предварително условие за достъп на доставчиците на услуги от общ интерес до 1Gbps.

До края на 2023 г. следва да бъдат изпълнени следните основни етапи и цели, част от оперативните мерки:

- 1200 доставчици на услуги от общ интерес ще получат достъп до точки за достъп със скорост 1 Gbps. Доставчиците на услуги от общ интерес включват, наред с другото административни органи, органи за сигурност и безопасност, образователни институции в рамките на националната система за обществено образование, агенции

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

по труда, органи за социално подпомагане, здравни институции и органи за гражданска защита).

За да постигне тези цели, ИАИЕУ трябва да замени (модернизира) част от мрежовото оборудване, част от затворената комуникационна мрежа. Като се има предвид, че:

- ИАИЕУ не предоставя търговски услуги на пазара;
- модернизираната затворена мрежа няма да предоставя търговски услуги на никого;
- необходимият срок от минимум 6 месеца за доставка на мрежовото оборудване, предмет на този проект;
- и въз основа на Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/C 262/01):

216. Ширококоленовата инфраструктура се използва за предоставяне на далекосъобщителна свързаност за крайните ползватели. Осигуряването на свързаност за крайните ползватели срещу заплащане е стопанска дейност. Ширококоленова инфраструктура в много случаи е изградена от операторите без държавно финансиране, което е доказателство за значително финансиране от пазара, и в много географски зони се конкурират няколко мрежи на различни оператори. Инфраструктурите за ширококоленов достъп са част от големи, взаимосвързани мрежи, експлоатирани с търговска цел. По тези причини публичното финансиране на ширококоленови инфраструктури за осигуряването на свързаност за крайните ползватели подлежи на правилата на държавни помощи, както е посочено в насоките на ЕС относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разполагане на ширококоленови мрежи. Обратно, свързването на само публични органи е нестопанска дейност и публичното финансиране на т.нар. „затворени мрежи“ следователно не представлява държавна помощ, българските власти не могат да установят потенциално нарушаване на конкуренцията, тъй като модернизираната затворена мрежа няма да предоставя търговски услуги.

Предвид изложените факти българските власти биха искали да получат потвърждение от службите на ЕК, че така представената мярка не представлява държавна помощ и могат да пристъпят към нейното изпълнение, включително

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

провеждане на обществени поръчки, сключване на договори, доставка и плащане на изпълнителите.

На 3 март 2023 г. бе получено Становище от ЕК относно поставените въпроси от българска страна:

Въз основа на предоставената информация ГД „Конкуренция“ (DG COMP) може да се съгласи, че мярката не представлява държавна помощ.

Подпомагането на дейности, които нямат икономически характер, тъй като не се състоят в предлагане на стоки или услуги на пазара, не се счита за държавна помощ. Следователно публичното финансиране на инфраструктура, която не е предназначена за използване за икономически дейности, по принцип е изключено от прилагането на правилата за държавна помощ. Това включва ситуации като тези, описани от българските органи, при които публичното финансиране се отпуска за изграждане на инфраструктура или закупуване на ширококоловови услуги за задоволяване на собствените нужди на публичната администрация или на доставчиците на услуги от общ интерес (които според вас не извършват икономически дейности). Съответните собствени нужди се простират до нуждите за свързване само на публичните власти и доставчиците на услуги от общ интерес помежду им чрез „затворени комуникационни мрежи“, които не се използват за търговска експлоатация. Следователно финансирането на такива дейности не попада в обхвата на правилата за държавна помощ, както и съответно публичното финансиране на свързаните с тях „затворени мрежи“.

По отношение на бъдещата експлоатация на мрежата, съображенията за държавна помощ могат да станат релевантни, ако мрежата (например неизползваният ѝ капацитет) бъде предоставена за икономически дейности на инвеститори или други оператори. Например, когато публичните органи изберат трета страна за доставчик на услуги за свързаност и финансират изграждането на мрежа за задоволяване на неикономически собствени нужди на публичните органи, може да е налице държавна помощ, ако този доставчик използва инфраструктурата и за икономически дейности. В такива ситуации на „смесено използване“ публичното финансиране на инфраструктурата и дейностите, за които тя се използва, ще попада в обхвата на правилата за държавна помощ само доколкото покрива разходите, свързани с въпросните икономически дейности. За да се избегне попадането на публичното финансиране за цялата инфраструктура в обхвата на правилата на ЕС за държавните помощи, държавите членки трябва да гарантират, че публичното финансиране, предоставено за неикономическите дейности, не може да се използва за кръстосано субсидиране на икономическите дейности на субекта, например като

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

гарантират, че операторът, който използва мрежата за икономически дейности, плаща пазарна цена за това използване на мрежата, и като ограничат публичното финансиране само до нетните разходи (включително разходите за капитал) за неикономическите дейности, които се определят въз основа на ясно разделение на сметките.

CAPEX (и свързаните с тях амортизации), използвани както за неикономически, така и за икономически дейности, ще трябва да бъдат разпределени между двете дейности въз основа на съответните методи за алокация.

Тази позиция не е окончателна позиция на самата Европейска комисия, а само предварително становище на службите на ГД „Конкуренция“, основано на наличната на този етап информация.

Предвид изложените становища, българските власти разделят дейностите, които са изцяло „непомощ“ и дейностите, които са свързани с изграждане на нова инфраструктура и които съответно ще се изпълняват в съответствие с правилата на Регламент (ЕС) № 651/2014.

Чрез Дейност 2 ще се подпомогне разгръщането на мрежи с много голям капацитет (ММГК), съгласно определението на чл. 2, ал. 2 от Европейския кодекс за електронни съобщения.

Мярката ще финансира в съответствие с чл. 2, т. 137 от Регламент (ЕС) № 651/2014 широколентова мрежа без активни компоненти, която включва физическата инфраструктура, в т.ч. проводи, стълбове, мачти, кули, неизползвани оптични нишки, разпределителни кутии и кабели. Допустими са само активни елементи, необходими за експлоатация на влакното и такива, необходими за управление на трафика на данни. Новоизградените мрежи ще осигуряват достъп както за фиксираните, така и за мобилните мрежи, предоставящи услуги на крайни клиенти. Дейностите по инвестиционно проектиране, съгласуване и одобряване на инвестиционните проекти, по издаване на разрешение за строеж и въвеждане в експлоатация на физическа инфраструктура за разполагане на електронни съобщителни мрежи ще се извършват при условията и по реда на Закона за устройство на територията (ЗУТ). Проектирането и полагането на кабелите, включително на тъмните оптични влакна ще се разполагат при спазване на изискванията на Закона за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура (ЗЕСМФИ), който транспонира в националното законодателство Директива 2014/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи.

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Дейностите, свързани с разполагането на електронна съобщителна мрежа, които се извършват по реда на ЗЕСМФИ и ще се финансират по настоящата процедура включват:

- изтегляне на съобщителни кабели и/или монтаж на други елементи от електронни съобщителни мрежи в съществуваща заварена или търпима физическа инфраструктура по смисъла на § 21 от заключителните разпоредби на Закона за устройство на територията, съответно § 127 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 82 от 2012 г.; изм., бр. 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г. и бр. 101 от 2015 г.);
- поддръжка на елементи и оборудване на електронни съобщителни мрежи.

Дейностите по разполагане на електронни съобщителни мрежи се извършват въз основа на:

1. проект, изработен от лице, притежаващо необходимата проектантска правоспособност, и
2. становище на инженер-конструктор и инженер с професионална квалификация в областта на съобщенията с указания за извършване на инсталационните работи.

Както е посочено в Актуализирания национален план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение „Свързана България“¹, съществуват много региони, които нямат връзка с оптични мрежи. Средствата ще бъдат насочени към изграждане на преносни оптични ММГК за достъп в районите, където до края на 2026 г., не се предвижда изграждането на такива. Срокът е определен като се отчита крайният срок на интервенцията – 30 юни 2026 г.

Като приоритет ще се преизползва в максимална степен наличната инфраструктура в т.ч. проводи, стълбове, мачти, кули, разпределителни кутии и др. Този подход ще позволи по-ефективното и ефикасно разходване на инвестиционния ресурс, което от своя страна ще улесни изграждането на свързаност до крайните потребители чрез подходящи технологии за ММГК, в т.ч. оптика и 5G. В допълнение към изграждането на преносни оптични мрежи ще бъде финансирано и подпомагано привързване на съоръжения за ММГК за мобилна свързаност в райони с недостатъчно обслужване, където този подход може да осигури по-голямо въздействие чрез значително увеличение на покритието. Бенефициерите ще бъдат задължени да управляват изградените мрежи като неутрална инфраструктура и да я предоставят на други оператори по условията за достъп на едро до физическа инфраструктура.

¹ Актуализиран национален план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение „Свързана България“

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Оптичната свързаност, изградена по мярката, ще се използва и за разширяване на географския обхват и оптичния капацитет на Единната електронна съобщителна мрежа (ЕЕСМ) за свързване на общински центрове, съгласно целите на Дейност 1. При проектирането на разширението на оптичната кабелна мрежа ще бъдат отчетени всички възможности за използване на вече изградени тръбни трасета и/или готови оптични кабелни трасета, собственост на други организации, както и трасета и оптични кабели изградени от мрежови оператори и оператори на електронни съобщителни мрежи, с оглед да се избегне дублиране на трасета, освен ако това не би довело до по-висока резервираност. Всички нови трасета ще се изграждат при строго спазване на принципите на прозрачност и конкурентноспособност, като тръбните и оптичните капацитети ще бъдат съобразени с населените места по съответните трасета, както и с нуждите и бъдещия потенциал за развитие на районите.

Стойността за тази дейност възлиза на 469 912 953 лв., от които 390 714 710,83 лв. без ДДС и 78 142 942,17 лв. ДДС.

Дейност 3 включва дейности по надграждане и укрепване на капацитета, управление и популяризиране. Посочените са необходими за цялостната реализация на интервенцията и се определят като „непомощ“. Стойността за тази дейност възлиза на 1 308 000 лв. с ДДС, като сумата е разделена между МТС като СНД – 1 034 000 лв. с ДДС и ИАИЕУ като КП – 274 000 лв. с ДДС.

Българската компетентна служба в областта на широколентовия достъп (BCO)², чиято функция се изпълнява от дирекция „Цифрова свързаност“ в МТС съгласно чл. 54 от Устройствения му правилник, ще подобри капацитета си чрез осигуряване на специално обучение за членовете на екипа, ще осигурява подкрепа при реализация на интервенции в областта на широколентовия достъп, в т.ч. чрез консултации, преглед на проектна документация, контакти с компетентни органи и др. В съответствие с Препоръките на инструментариума за свързаност³, BCO ще подпомогне координацията на предоставянето на права на преминаване и на различни разрешителни чрез координация по специалните правила, които ЗУТ установява за обектите с национално значение, а именно министърът на регионалното развитие и благоустройството да:

- дава разрешение за изработване на подробен устройствен план и одобрява изработените планове – чл. 124а, ал. 4, т. 1 и чл. 129, ал. 3, т. 2, буква „а“;

² Broadband Competence Office

³ Connectivity Toolbox

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

- съгласува инвестиционните проекти – чл. 140, ал. 6, т. 2, буква „а“ и чл. 145, ал. 1, т. 3, буква „а“;
- издава строително разрешение – чл. 148, ал. 3, т. 2, буква „а“.

Инфраструктурата ще бъде обект на едно или повече строителни разрешения, всяко от които ще отговаря на изискванията на ЗУТ да обхваща повече от 2 области.

В резултат на проведени междуетровствени срещи на експертно и ръководно ниво между МТС и Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) са предприети мерки за улесняване на процеса по изграждане на мрежи за пренос, като са предложени промени в нормативната уредба (ЗЕСМФИ).

ВСО ще разработи и предостави набор от информационни материали, насочени към общините и другите компетентни органи, отговарящи за издаването на разрешения за строителни дейности, описващи процедурите съгласно правната рамка за електронни съобщения и мерки за ускоряване и улесняване на процедурите за издаване на разрешения.

Управлението на проекта ще осигури обективен контрол върху изпълнението на дейностите, както и осигуряване на разходи за поддържане на капацитета на Българската ВСО служба в областта на координацията на широколентови проекти, експертна подкрепа и др.

За да насърчи развитието и използването на мрежи с много висок капацитет, екипът на проекта ще извърши необходимите дейности по популяризиране на проекта, в т.ч. ще организира поредица от работни срещи с общини, доставчици на услуги от общ интерес, МСП и др. Публичните семинари ще предоставят информация за развитието на дейностите по проекта, гарантирайки обществена подкрепа и осведоменост.

Всички външни услуги по обучение, управление и популяризиране се осъществяват в съответствие с разпоредбите на Закона за обществените поръчки (ЗОП).

В изпълнение на Дейност 3 към месец ноември 2024 г. са извършени следните дейности:

- Договор Д-43/06.10.2023 г. на основание чл. 20, ал. 3 от Закона за обществените поръчки с предмет „Доставка на Уеб ГИС приложение за картографиране и анализ на комуникационна свързаност, което да послужи за анализ на покритието за нуждите на проект „Широкомасщабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

България“ (П-18) от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ)“;

- Граждански договор ГД-56/15.12.2023 г. на основание чл. 20, ал. 4, т. 3 от Закона за обществените поръчки с предмет предоставяне на специализирани консултантски услуги в областта на ГИС по изпълнението на проект „Широкомасщабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“ (П-18) от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ). Предметът на договора включва подробно картографиране и анализ на покритието, което да определи кои географски райони ще бъдат обхванати от мярката;

- Договор Д-11/08.04.2024 г. на основание чл. 20, ал. 4, т. 2 от Закона за обществените поръчки с предмет правни услуги във връзка с нотифициране пред ЕК за дейностите по инвестиция „Широкомасщабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“ (П-18) от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ)“;

- Договор Д-12/08.04.2024 г. на основание чл. 20, ал. 4, т. 2 от Закона за обществените поръчки с предмет „Финансово-икономически услуги с цел изготвяне на финансов анализ в това число и механизъм за възвръщаемост при изпълнение на инвестиция „Широкомасщабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“ (П-18) от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ)“;

- Граждански договор ГД-62/28.10.2024 г. на основание чл. 20, ал. 4, т. 3 от Закона за обществените поръчки за извършване на дейности, свързани с работа по кадастрална карта и кадастрални регистри и изготвяне на документация за разработване и приемане на ПУП, във връзка с изпълнение на инвестиция „Широкомасщабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“ (П-18) от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ).

2. Съответствие с разпоредбите на Глава 1 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 от 17 юни 2014 година (ОРГО)

Съгласно чл. 1, пар. 1, буква и) Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 се прилага за помощи за широколентови инфраструктури.

В съответствие с чл. 1, пар. 2, буква а) средният годишен бюджет за схемата няма да надхвърля 150 милиона евро след изтичане на шест месеца от нейното влизане в сила. Общата стойност на мярката е 390 714 710,83 лв. без ДДС. Тя ще стартира през 2024 г. и ще приключи през 2026 г., което означава средногодишен бюджет от 130 238 236,94 лв. без ДДС.

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Съгласно чл. 1, пар. 3 – кандидат по настоящата процедура няма да може да получи безвъзмездна финансова помощ, в случай че попада в забранителните режими на Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 от 17 юни 2014 година и по-конкретно ако:

- Основната икономическа дейност на кандидата попада в:
 - сектора на рибарството и аквакултурите, уредени с Регламент (ЕС) № 1379/2013;
 - сектора на първично производство на селскостопански продукти;
 - сектора на преработка и продажба на селскостопански продукти, в следните случаи:
 - Когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на тези продукти, които се изкупуват от първичните производители или се предлагат на пазара от съответните предприятия; или
 - Когато помощта е обвързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;
 - Помощи за улесняване на закриването на неконкурентоспособни въглищни мини в съответствие с Решение 2010/787/ЕС на Съвета.

Съгласно чл. 1, пар. 4 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, включително и за помощи ad hoc в подкрепа на предприятие, кандидатът няма да може да получи безвъзмездна финансова помощ, в случай че е обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Европейската комисията, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар.

Предвид това, преди сключване на административния договор, СНД ще извърши проверка на декларираното обстоятелство, описано по-горе. Проверката е на база информация в Публичния регистър на ЕК - <https://competition-cases.ec.europa.eu/search?caseInstrument=SA&sortField=caseLastDecisionDate&sortOrder=DESC> проверка по вид решение – отрицателно решение с възстановяване, както и в националния регистър - <https://stateaid.minfin.bg/bg/483>.

Съгласно чл. 1, пар. 4, буква в) от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 недопустими са кандидати (и на ниво група), които са в затруднено положение съгласно чл. 2, пар. 18 от същия регламент, което ще се провери преди сключване на административен договор.

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Изискванията по чл. 2, пар. 18 буква „в“ се прилагат и на равнище група – както за предприятието–кандидат, така и за предприятията, с които кандидатът формира група предприятия (разгледани в цялост). СНД извършва проверка за наличие на „предприятие в затруднено положение“ по смисъла на чл. 2, пар. 18 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 на кандидата и лицата, с които същите са свързани, формирайки група, въз основа на подадената декларация и чрез извършване на служебна проверка на наличната информация в публичните регистри (вкл. Търговския регистър и Регистъра на ЮЛНЦ). Проверката и определянето на „група“ ще се извършва по отношение на предприятие майка и всички негови дъщерни предприятия, като: „предприятие майка“ означава предприятие, което контролира едно или повече дъщерни предприятия и съответно „дъщерно предприятие“ означава предприятие, което се контролира от предприятие майка, включително дъщерно предприятие на крайно предприятие майка. Проверката включва преценка във връзка с наличието на икономически субект (кандидат), имащ общ източник на контрол на основание не само представения консолидиран финансов отчет (за група предприятия), но и наличната информация в публичните регистри (вкл. Търговския регистър и Регистъра на ЮЛНЦ), отчитайки възможността общия източник на контрол да се осъществява, както от предприятия, така и от физически лица, участващи в управлението им.

С оглед на горното, преди сключване на административния договор, конкретният бенефициер следва да представи обосновка дали кандидатът формира група предприятия, съответния анализ по чл. 2, пар. 18 за кандидата или общо за групата и Годишен финансов отчет за последните две приключени финансови години (консолидиран – за група предприятия). В случай че при проверката на посочения документ бъде установена липса на документи и/или друга нередовност и същите са оповестени в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ и са в идентичен формат на образца, в който са подадени към Националния статистически институт (НСИ), документите няма да бъдат изисквани като това обстоятелство ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ.

СНД може да изиска от предприятието отделен анализ на обстоятелствата по чл. 2, пар. 18, заверени от независим одитор и от ръководителя на предприятието.

С оглед на горното преди сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ конкретният бенефициер следва да представи Справка-извлечение за последната приключила финансова година от счетоводните сметки на кандидата по индивидуалния сметкоплан, утвърден от ръководството на дружеството, отчитащи приходите от дейността, в т.ч. отчитащи нетните приходи от

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

продажби, включително и приходите от финансираня и субсидии от държавата, както и отсрочени и разсрочени публични вземания - копие, заверено от кандидата.

СНД ще извършва документална проверка на декларираното от конкретния бенефициерт обстоятелство, касаещо затруднено положение.

Получената помощ за широколентови инфраструктури по процедурата подлежи на възстановяване по реда на Глава шеста от Закона за държавните помощи, в случай че при отпускане на помощта и изпълнението на проекта, условията на Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 не бъдат кумулативно спазени.

Съгласно чл. 2 от Регламент (ЕС) № 651/2014 инфраструктурата, която ще бъде засегната от мярката следва да отговаря на определенията, посочени в параграфи 135-139, както следва:

135. „провода“ означава подземни тръби или канали, които се използват за полагане на (оптични, медни или коаксиални) кабели на мрежа за широколентов достъп;

136. „физически необвързан достъп“ означава достъп до връзката с линията на крайния потребител и позволява на системите на конкурентите за пренос да предават пряко по тази връзка;

137. „широколентова инфраструктура“ означава широколентова мрежа без активни компоненти, която включва физическата инфраструктура, включително проводи, стълбове, мачти, кули, неизползвани оптични нишки, разпределителни кутии и кабели (включително неизползвани оптични нишки и медни кабели);

137а. „мрежа за пренос на данни“ означава частта от широколентова мрежа, чрез която се свързват мрежата за достъп и опорната мрежа и която не осигурява пряк достъп на крайните ползватели. Тя е частта от мрежата, в която се събира трафикът от крайните ползватели;

137б. „опорна мрежа“ означава основната мрежа, която осъществява взаимовръзката между мрежите за пренос на данни от различни райони или региони;

137в. „мрежа за достъп“ означава сегментът от широколентова мрежа, който свързва мрежата за пренос на данни с помещенията или устройствата на крайните ползватели;

139. „достъп на едро“ означава достъп, който дава възможност на оператора да използва съоръженията на друг оператор. Предвид развитието на технологиите

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

понастоящем достъпът на едро включва поне следните продукти за достъп: i) за FTTC мрежи: достъп до широколентова инфраструктура, необвързан достъп и битстрийм достъп; ii) за кабелни мрежи: достъп до широколентова инфраструктура и достъп до активни услуги; iii) за фиксирани безжични мрежи: достъп до широколентова инфраструктура и достъп до активни услуги; iv) за мобилни мрежи: достъп до широколентова инфраструктура и достъп до активни услуги (най-малко роуминг); v) за сателитни платформи: достъп до активни услуги; vi) за мрежи за пренос на данни: достъп до широколентова инфраструктура и достъп до активни услуги;

...

139е. „съответен времеви хоризонт“ означава времеви хоризонт, използван за потвърждаване на планирани частни инвестиции, и съответства на предвидената от държавата членка времева рамка за изграждане на планираната финансирана от държавата мрежа, която започва от момента на публикуване на обществената консултация за планираната публична интервенция до въвеждането на мрежата в експлоатация, (т.е. началото на предоставяне на услуги на едро и/или на дребно по финансираната от държавата) мрежа. Съответният времеви хоризонт не може да бъде по-кратък от две години.

Бенефициерите предоставят доказателства в проектното си предложение, а СНД извършва проверка за обхвата и съответствието на предвижданите в него дейности с посочените определения.

В съответствие с условията по чл. 3 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, схемите за помощ, индивидуалните помощи, предоставени по схеми за помощ, и помощите *ad hoc* са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграфи 2 и 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, при условие че отговарят на всички условия, определени в глава I от Регламента, както и на специалните условия за съответната категория помощи, посочени в глава III от Регламента. При установяване от СНД на липса или несъответствие на тези условия не се предоставя финансиране.

Схемата ще се реализира като помощ за разгръщане на мрежи за пренос на данни, отпускана под формата на безвъзмездни средства, които съгласно чл. 4, пар. 1, буква шг) няма да надхвърлят 100 милиона евро общи разходи за проект.

За целите на изпълнение на разпоредбите на чл. 5 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, помощта, която ще се предостави под формата на безвъзмездни средства се счита за прозрачна, тъй като брутният ѝ еквивалент е предварително изчислен.

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Във връзка с чл. 6 Регламент (ЕС) № 651/2014 интервенцията се прилага само за помощи, които имат стимулиращ ефект.

За да се гарантира стимулиращият ефект съгласно чл. 6 от Регламента, бенефициерът трябва да е подал писмено заявление за помощ до СНД (т.е. да е подал проектно предложение чрез ИСМ-ИСУН) преди работата по проекта или дейността да е започнала⁴.

Заявлението за кандидатстване ще съдържа като минимум следната информация:

- а) наименование и големина на предприятието,
- б) описание на проекта, включително неговата начална и крайна дата,
- в) местонахождение на проекта,
- г) списък с разходите по проекта,
- д) вид на помощта (безвъзмездни средства, заем, гаранция, възстановяем аванс, вливане на капитал и т.н.) и размер на публичното финансиране, необходимо за проекта.

Бенефициерът следва да представи доказателства при кандидатстване, че дейността по проекта не е започнала преди предоставяне на документите и попълва декларация, която СНД ще провери.

С цел спазване на разпоредбите на чл. 6, пар. 2 на Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 във финансовия анализ кандидатът предоставя информация/анализ относно жизнеспособността на подпомагания проект или подпомаганата дейност с помощта и без нея, както и информация, че предоставяната помощ ще доведе до едно или повече от следните положения:

Първо условие: улеснение за развитието на стопанска дейност

Мрежите за пренос като средство за улеснение на стопанските дейности

⁴ „Започване на работите“ означава по-ранното от следните събития: започване на строителните работи, свързани с инвестицията, или поемане на първия правнообвързващ ангажимент за поръчка на оборудване за конкретната инвестиция или всеки друг ангажимент, с който инвестицията става необратима. Учредяване на права и подготвителни дейности върху поземлени имоти, като получаването на разрешително и провеждането на предварителни проучвания за осъществимост, не се считат за започване на работите.

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Чрез схемата ще се улеснят икономическите дейности, свързани с изграждането както на фиксирани мрежи, които да осигуряват ефективни фиксирани широколентови услуги, така и с изграждането на мобилни мрежи, които да предоставят гласови услуги и услуги за данни с висока ефективност.

Изграждането на високоефективни мрежи за пренос ще се отрази пряко върху развитието на фиксирани и мобилни мрежи и ще улесни осъществяването на редица стопански дейности чрез повишаване на свързаността и достъпа до широколентовите мрежи и услуги за гражданите, предприятията и държавната администрация. Такава подкрепа ще стимулира стопанските дейности в райони, където такива дейности не присъстват или са осигурени само на равнище, което не може да задоволи в достатъчна степен нуждите на крайните потребители.

Съгласно Доклада за цифровото десетилетие за 2024 г. в областта на цифровата инфраструктура и свързаност България е един от лидерите в Европейския съюз (ЕС). Страната има сериозен принос за постигането на целта на ЕС за цифровото десетилетие по отношение на мрежите с много голям капацитет (ММГК). 88.6% от домакинствата в страната се обслужват от оптични линии до отделните жилища (FTTP) при средно за ЕС 64%, което е увеличение с 3 пункта в сравнение с 2023 г.

Анализът доказва спешната необходимост от подобряване на свързаността чрез стабилни мрежи за пренос на данни, основани на оптични решения. Тези инвестиции са от решаващо значение не само за повишаване на надеждността и скоростта на широколентовата свързаност, но и за подпомагане на икономическите дейности и основните услуги в различните региони.

Обхватът на интервенцията ще бъде ограничен до разполагането на оптични мрежи за пренос, включително пасивната част и съответните активни елементи, до области, които понастоящем нямат и няма да разполагат до края на 2026 г. с оптичен пренос, който позволява да се гарантират услугите, основани на мрежи с много голям капацитет.

Целевите райони са предимно отдалечени, селски и слабо населени райони, които нямат ММГК и цената за изграждане на подобни връзки е много по-висока от тази в по-конкурентни и населени райони на България. Финансовата подкрепа е необходима, за да се осигури достъп до широколентови услуги и да се даде възможност на крайните потребители в тези отдалечени, селски и слабо населени целеви райони да се възползват от съвременни цифрови приложения като изчисления в облак, услуги на електронното правителство и електронно здравеопазване. В допълнение, ефективните широколентови услуги ще позволят на крайните потребители достъп до услуги за дистанционно образование и дистанционна работа, които са от особено значение, ефективно

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

допринасяйки за преодоляване на цифровото разделение в полза на крайните потребители в тези отдалечени райони.

Може да се смята, че помощта допринася за развитието на дадена стопанска дейност само ако има стимулиращ ефект. Помощта има стимулиращ ефект, тъй като насърчава бенефициерите да променят поведението си в посока развитие на определена стопанска дейност, подкрепяна от помощта, която иначе не биха извършвали в същия период от време или биха реализира ограничено или в друго местоположение.

С помощта няма да се финансират разходи за дейност, която дадено предприятие така или иначе би извършило и няма да се компенсира обичайният предприемачески риск, свързан със стопанска дейност.

Доказването на стимулиращ ефект от помощта включва проверка чрез картографиране и обществена консултация, независимо дали заинтересованите страни са инвестирали или възнамеряват да инвестират съответно във фиксирани или мобилни мрежи в целевите райони в рамките на съответния времеви хоризонт. Ако в една и съща времева рамка в района може да бъде направена равностойна инвестиция без помощта, може да се смята, че помощта няма стимулиращ ефект. Резултатите от извършеното картографиране на територията на България са достъпни на следния интернет адрес: <https://www.mtc.government.bg/bg/category/46/aktualna-informaciya-za-nalichna-infrastruktura-za-dostp-ot-sledvascho-pokolenie>.

Второ условие: помощта не трябва да влияе неоправдано върху условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес

Положителни ефекти от помощта

Интервенцията ще допринесе за намаляване на цифровото разделение с цел коригиране на социални или регионални неравенства чрез подобряване на достъпа до основни средства за комуникация и участие в обществото. Намесата ще допринесе за постигане на целите, заложи в чл. 4 на Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 година за създаване на политическа програма “Цифрово десетилетие“ до 2030 г.”⁵ и ще създаде благоприятни условия за постигането на целите на Зелената сделка като насърчи устойчиви цифрови и зелени инвестиции.

Широколеновият достъп е признат за един от основните инструменти за подобряване на икономическото и социалното благосъстояние на населението. Той се превръща във все по-важен фактор не само за конкурентоспособността на

⁵ Цифрово десетилетие

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

предприятията, но и за подкрепа на социалното включване, като същевременно разширява възможностите за разработване и използване на цифрови услуги, включително услуги на електронното правителство. Разпространението на високоскоростната свързаност може да доведе до значително увеличение на брутния вътрешен продукт (БВП), заетостта, конкурентоспособността на националните икономики на международната сцена и подобряване на качеството на живот. Цифровата инфраструктура е предпоставка за неограничен достъп до публични услуги, независимо от мястото и времето, тъй като ще създаде повече възможности за хората да преодолеят икономическата и социална изолация – местният бизнес ще бъде улеснен и мотивиран да прилага нови бизнес стратегии и модели, да развива иновативни конкурентоспособни продукти и услуги на регионалните и международните пазари, трудовата мобилност ще позволи създаването на нови работни места и завземането на пазарни ниши. Гражданите от своя страна ще имат не само по-лесен достъп до цифрови здравни и социални услуги, но и до онлайн образование и курсове за професионално обучение, културен обмен и др. Ще бъдат положени усилия за укрепване на териториалното и социалното сближаване чрез преодоляване на пропастта между населението и икономиката в целевите области, като се вземе предвид достъпът до широколентови услуги. Мярката ще стимулира както изграждането/модернизирането на ММГК в засегнатите райони, така и предоставянето на съответните услуги на едро, като същевременно косвено ще засегне използването на услуги на дребно от крайните потребители. Без мярката мрежовите оператори няма да предоставят конкурентни услуги при достъпни условия и на свой ред използването на тези услуги от крайните потребители ще остане ограничено.

Интервенцията ще ускори внедряването и използването на технологии и мрежи с необходимия капацитет и производителност за предоставяне на цифрови услуги и приложения, които са доказано много по-ефективни, основани на оптични решения, 5G и други иновативни технологии. Мярката ще окаже стимулиращ ефект за по-нататъшно развитие на мрежите за пренос, които от своя страна гарантират ефективни услуги в полза на потребителите, бизнеса и публичната администрация в областите на интервенция.

Разходите за внедряване на ММГК в идентифицираните райони са значително по-високи от разходите за достигане до градски гъсто населени райони поради географска отдалеченост и като цяло незадоволителна инфраструктура. Освен това базата за постижими бъдещи приходи на операторите ще бъде по-ограничена поради ниската гъстота на населението в тези райони и съответно по-ниските доходи. Освен това регулаторните мерки (т.е. регулаторни задължения за достъп, позволяващи повторното използване на съществуваща инфраструктура, регулаторни задължения по отношение на прозрачност, недискриминация и контрол на цените, както и мерки, насочени към

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

намаляване на инвестиционните разходи) не биха били достатъчни за преодоляване на пречките пред внедряването на ММГК и услуги.

Поради това се приема, че без обществена намеса не изглежда възможно да се намали цифровото разделение между районите, предвидени за намеса, и останалата част от територията на България.

Интервенцията ще разгърне свръхбърза свързаност и ММГК чрез оптични преносни мрежи, осигуряващи поне 10 Gbps свързаност, за да се осигури възможност за до 1 Gbps свързаност към крайните потребители. Чрез осигуряването на свръхбърза свързаност на държавни и обществени институции, включително образователни, културни и здравни, се създават предпоставки за развитие на цифровата икономика и управление в тези области.

Необходимост от публична намеса

Мярката е насочена към ситуации, в които помощта може да доведе до съществено подобрене, което пазарът не може да постигне сам.

Интервенцията е необходима, тъй като без публична намеса пазарите не предвиждат да осигурят съпоставими резултати. Извършените картографиране и публична консултация показват, че подобни инвестиции не се очаква да бъдат предприети. В тази връзка интервенцията ще доведе до положително въздействие, а цялостната ефективност ще се подобри чрез адаптиране на икономическите стимули за заинтересованите страни.

Поради специфичната гъстота на населението изграждането на широколентови мрежи като цяло е по-рентабилно там, където потенциалното търсене е по-голямо и концентрирано, т.е. в гъсто населени райони. Поради високите постоянни разходи за инвестиции разходите за единица продукция нарастват значително при намаляване на гъстотата на населението. Следователно, когато са разгърнати при търговски условия, широколентовите мрежи обикновено покриват рентабилно само част от населението. С мярката може при определени условия да се коригира неефективността на пазара, като по този начин се подобри ефективното функциониране.

Във връзка с посоченото, бенефициерът следва да представи доказателства в проекта, като финансов анализ, предпроектни инвестиционни проучвания и други.

В изпълнение на чл. 7 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 от 17 юни 2014 година, за да се изчислят интензитетът на помощта и допустимите разходи, всички

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

използвани данни се събират преди приспадането на данъци или други такси. Данъкът върху добавената стойност, начислен върху допустимите разходи, който подлежи на възстановяване съгласно приложимото национално данъчно право, не се взема предвид при изчисляване на интензитета на помощта и допустимите разходи. Допустимите разходи се подкрепят с документни доказателства, които са ясни, конкретни и актуални.

Получената помощ по проекта може да се натрупва с всякаква друга държавна помощ, ако установимите разходи са различни съгласно чл. 8, пар. 3 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, както и всякаква друга държавна помощ във връзка със същите допустими разходи, които се припокриват частично или напълно, само ако това натрупване не води до надхвърляне на най-високия размер на помощта, приложим за тази помощ съгласно чл. 4, пар. 1, буква „шг“ от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014. За да се установи дали са спазени праговете за уведомяване в член 4 и максималните интензитети на помощта, определени в глава III, се вземе предвид общият размер на държавната помощ за подпомаганата дейност или подпомагания проект или предприятие.

Държавните помощи, освободени от задължението за уведомяване по силата на Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, не могат да се натрупват с помощ de minimis по отношение на същите допустими разходи, ако това натрупване би довело до интензитет на помощта, надхвърлящ праговете, установени в глава III от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014.

Данните за получени държавни/минимални помощи следва да бъдат надлежно посочени от кандидата в Декларацията за държавни/минимални помощи, попълнена по образец. Държавната/минимална помощ се счита за получена от момента на сключване на договора за нейното предоставяне. В случай че след подаване на проектното предложение настъпи промяна по отношение на получената държавна/минимална помощ, кандидатът следва да уведоми писмено СНД в предварително указан срок от 5 работни дни.

Бенефициерът представя декларация, а СНД извършва проверка относно натрупването на помощта, с цел да се установи дали са спазени праговете за уведомяване в член 4 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014.

В изпълнение на **членове 9-12** от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 СНД ще представя, публикува, съхранява и докладва информация по мярката, която ще предоставя при поискване, както следва:

- За целите на прозрачността в рамките на 6 месеца след предоставянето на помощта по проекта, същата следва да бъде въведена в Модула за прозрачност на Европейската комисия. На подробен уебсайт ще бъде публикувана обобщената

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

информация, достъпна по стандартизиран начин, описан в приложение III, и даваща възможност за ефективно търсене и изтегляне за всяка предоставена индивидуална помощ, надвишаваща 100 000 евро;

- За информиране на ЕК, чрез Системата за електронно уведомяване – SANI2 се въвежда информация по стандартизирания формат по Приложение II от Регламента, заедно с връзка за достъп до пълния текст на мярката за помощ, в срок от 20 работни дни след влизането ѝ в сила;

- За целите на докладването, се представя Годишен доклад пред министъра на финансите в електронен формат, който съдържа информация относно прилагането на разпоредбите на Регламента;

- За целите на наблюдението и при актуализация на условията на Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, мярката се превежда в съответствие съгласно поставените от Комисията или министъра на финансите срокове;

- За целите на последващия контрол от страна на ЕК и националните контролни органи се пази подробна документация за период от 20 години относно предоставянето на помощта и спазването на условията на регламента.

3. Съответствие с чл. 52г от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 от 17 юни 2014 година (ОРГО)

3.1. Съвместимост

Мрежите за пренос на данни са предпоставка за разгръщането както на фиксирани, така и на мобилни мрежи за достъп в райони, в които или няма такава инфраструктура, или няма вероятност такава инфраструктура да бъде изградена в близко бъдеще. Държавната помощ, предоставена за подпомагане на разгръщането на определени мрежи за пренос на данни, чрез които се подкрепят както фиксираните, така и мобилните мрежи, следва да се счита за съвместима с вътрешния пазар и да бъде освободена от изискването за уведомяване при определени условия, за да се помогне за преодоляване на цифровото разделение в районите с пазарна неефективност, като същевременно бъдат ограничени рисковете от нарушаване на конкуренцията и изтласкване на частните инвестиции.

Помощта за разгръщането на мрежи за пренос на данни е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, като са изпълнени условията, описани по-долу.

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

3.2. Допустими разходи

Допустими са всички разходи за изграждането, управлението и експлоатацията на мрежи за пренос на данни. Максималният размер на помощта за даден район ще бъде определена въз основа на открита, прозрачна и недискриминационна състезателна процедура за подбор, в съответствие с принципите на правилата за възлагане на обществени поръчки и при спазване на принципа на технологична неутралност, въз основа на икономически най-изгодната оферта.

Общият размер на безвъзмездното финансиране по процедура „Широкомасщабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“ (К7.И1) на Плана за възстановяване и устойчивост (НПВУ) на Република България е 390 714 710,83 лв. без ДДС и 78 142 942,17 лв. ДДС. Схемата ще се реализира чрез провеждане на 6 отделни конкурентни процедури, като всяка от тях обхваща един от 6-те района за планиране съгласно Постановление на Министерския съвет № 145 от 27 май 2000 г., съгласно което се регламентират шест района за планиране, в съответствие с класификацията на ниво NUTS 2, както следва:

- Северозападен район за планиране;
- Северен централен район за планиране;
- Североизточен район за планиране;
- Югоизточен район за планиране;
- Южен централен район за планиране;
- Югозападен район за планиране.

Горепосочените райони за планиране са потвърдени и отново регламентирани в Закона за регионално развитие, обнародван в Държавен вестник № 14/20.02.2004 г.

Всеки потенциален бенефициер може да бъде определен за краен получател на максимум два от районите за планиране. В случай че за даден район има повече от едно предложения, договор ще бъде сключен с кандидата получил по-висока оценка съгласно Приложение 9 от Условиата за кандидатстване.

Предвид ограничения бюджет по мярката и очакваните обеми на бъдещите дейности са определени следните максимални размери за финансиране по райони:

Северозападен	70 742 868 лв. без ДДС
Северен централен	50 905 559 лв. без ДДС
Североизточен	55 576 346 лв. без ДДС
Югоизточен	65 649 842 лв. без ДДС

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Южен централен	73 085 904,83 лв. без ДДС
Югозападен	74 754 190 лв. без ДДС

Оперативната печалба от изградената и надградена мрежа е предварително приспадната от допустимите разходи въз основа на реалистични предвиждания и данни от Националния регулатор – Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) и ще се проверява впоследствие чрез механизъм за възстановяване на средства, съгласно т. 3.9 от настоящия документ. За да бъде реалистично предвидена мярката, са взети предвид всички разходи и всички приходи, които се очаква да възникнат през целия икономически жизнен цикъл на инвестицията – 20 години, в т.ч. и задължението за поддръжане на държавната мрежа.

3.3. Региони за интервениране

Разгръщането на мрежи за пренос на данни се разполага в региони, където не е налична такава чрез оптични кабели или други технологии, чрез които може да се осигури същата ефективност като на оптичните кабели, които съществуват или са надеждно планирани да бъдат разгърнати в рамките на съответния времеви хоризонт. Това се потвърждава чрез извършените картографиране и обществена консултация.

Изборът на районите включва няколко ключови фактора:

Географски особености:

- Орографията на целевите райони често усложнява разгръщането на инфраструктура, което налага значителни инвестиции.
- Географските предизвикателства, присъщи на тези региони, ескалират разходите, свързани със създаването и осигуряването на необходимите инфраструктури.

Ниска рентабилност в целевите области:

- Много от целевите райони се намират в селски и отдалечени части на страната, характеризиращи се с ниска гъстота на населението.
- Този демографски фактор е от решаващо значение, особено предвид високите оперативни разходи, свързани с мобилните мрежи, като поддръжка и електричество, които намаляват рентабилността на районите.

Нужда от допълнителни инвестиции:

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

- Съществува значителна необходимост от допълнителни инвестиции в активно оборудване, необходимо за реализиране на пълния потенциал на внедрените решения.

Тези фактори заедно подчертават икономическите предизвикателства, пред които са изправени тези области, оказвайки влияние върху жизнеспособността на инвестициите, необходими за развитието на инфраструктура. Увеличените разходи и намаленият потенциал за приходи в сравнение с подобни проекти в по-гъсто населени региони оправдават необходимостта от помощта, за да се гарантира успешното изпълнение и устойчивост на инвестицията.

Списъкът с населените места, подлежащи на интервениране, е в Приложение 12 от Условието за кандидатстване.

3.4. Картографиране и обществена консултация

Извършените картографиране и обществената консултация отговарят на следните кумулативни изисквания в съответствие с чл. 52г, пар. 4:

1) При картографирането бяха определени целевите региони за публична интервенция във връзка с мрежи за пренос на данни като се взеха предвид всички съществуващи такива мрежи. До всички елементи на методиката и съответните технически критерии, използвани за картографирането на целевите региони, е осигурен публичен достъп на официалната интернет страница на Министерството на транспорта и съобщенията (МТС) на следния адрес: <https://www.mtc.government.bg/bg/category/46/aktualna-informaciya-za-nalichna-infrastruktura-za-dostp-ot-sledvascho-pokolenie>.

За целите на инвестиция „Широкомашабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“ в област Цифрова свързаност от Стълб 3: Свързана България от Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) е извършено картографиране относно предлагането на ширококолов достъп до интернет на територията на страната.

При картографирането са определени целевите региони за публична интервенция във връзка с мрежи за пренос на данни като са взети предвид всички съществуващи такива мрежи. До всички елементи на методиката и съответните технически критерии, използвани за картографирането на целевите региони е осигурен публичен достъп чрез страницата на Министерство на транспорта и съобщенията и портала на Единната информационна точка. Методологията е в съответствие с Наредбата за форматите на данните и за условията и реда за предоставяне на достъп до информацията в Единната

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

информационна точка, достъпна на адрес:
https://sipbg.gov.bg/SIP.Experts/public/eit/law.htm#_Toc542310321.

Събраните данни представляват актуално картографиране на съществуващата частна и публична инфраструктура и качеството на услугата чрез стандартни показатели за „картографиране“ на широколентови мрежи, включително за нуждите на сектори със специфични нужди. Картографирането и анализът на комуникационната свързаност и широколентовото покритие в страната е извършено с помощта на уеб ГИС приложение с използване на данни от Единната информационна точка (ЕИТ), Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) и телекомуникационните оператори, за да се определи кои географски области ще да бъдат обхванати от мярката за помощ за широколентови инфраструктури по проекта.

Информацията по-горе е налична в секция „Широколентово картографиране (BB MAPPING)“ на ЕДИННА ИНФОРМАЦИОННА ТОЧКА на адрес: https://sipbg.gov.bg/Web/?configUrl=https://sipbg.gov.bg/Web/BaseProject/Configs/config.js_on.

Картографирането за мобилни и фиксирани мрежи беше извършено в съответствие с подробните насоки за финансиране на широколентова инфраструктура като част от Насоките за широколентов достъп, които изрично се позовават на Насоките на Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (BEREC) за географски проучвания и разгръщане на мрежа.

Извършеното картографиране бе публикувано за обществено обсъждане. Обществената консултация бе проведена от Министерство на транспорта и съобщенията в изпълнение на задълженията му на Национална компетентна служба в областта на широколентовия достъп (Broadband Competence Office – BCO) чрез публикуване на основните характеристики на планираната публична интервенция и списъка на регионите, набелязани при картографирането. Информацията бе предоставена на публично достъпния уебсайт на МТС и на портала Единната информационна точка и чрез таргетираните запитвания до заинтересовани страни. В обществената консултация заинтересованите страни бяха приканени да представят коментари относно планираната публична интервенция и обосновава информацията относно мрежите за пренос на данни, които съществуват или са надеждно планирани да бъдат разгърнати в рамките на инвестицията – 30 юни 2026 г. Консултацията бе публикувана на официалната интернет страницата на Министерството на транспорта и съобщенията (<https://www.mtc.government.bg/bg/category/46/publicna-konsultaciya-otnosno-investicionnite-namereniya-v-oblastta-na-izgrazhdane-i-razvitie-na-mrezhi-s-mnogo-golyam->

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

[kapacitet](https://sipbg.gov.bg/)), както и в раздел „Актуално“ на Единната информационна точка (<https://sipbg.gov.bg/>).

Обществената консултация продължи 30 дни като стартира на 20 февруари 2024 г. до 19 март 2024 г. В рамките на посочения срок бяха получени отговори, които до голяма степен съответстват на изискванията по отношение на надеждност, качество, достъпност, оценка на планове на оператора и покритие, представени на картите от извършеното картографиране. Всички релевантни коментари са взети под внимание при по-нататъшно планиране на интервенцията, за да се сведе до минимум изкривяването на конкуренцията. Обобщеният анализ от проведената консултация показва, че към момента операторите съобщават за налични свободни влакна по определени направления, като при необходимост ще предоставят информация за конкретни трасета. Утвърдена практика е свободните влакна (dark fiber) да се отдават чрез неотменимо право на ползване IRU. Операторите посочват, че нямат инвестиционни намерения за разгръщане на ММГК до края 2026 г. в населените места, съответно общини под 1 Gbps от списъка, изготвен по данни от извършеното картографиране. Посоченият срок обхваща срока на интервенцията, който е 30 юни 2026 г. и е съобразен с „времевия хоризонт“ по чл. 2, пар. 1, т. 139е, тъй като е по-дълъг от 2 години.

МТС изпрати до телекомуникационните оператори специализиран въпросник (Backhaul Questionnaire) за наличие на мрежи за пренос и техните преносни точки в 4947 населени места без 1 Gbps достъп. Анкетната карта беше изпратена до всичките 402 оператора, регистрирани в ЕИТ и допълнително до техническите точки за контакт на трите големи телеком оператора. Формулярът е попълнен от съответните оператори на оптична инфраструктура. Данните за мрежовата инфраструктура бяха събрани според местоположението им на ниво населено място. МТС е запазило правото си да извършва проверка на точността на данните, включително чрез проверка на място, ако е необходимо.

Наличието на оптична мрежа за пренос на данни беше оценено на базата на следните въпроси:

Имате ли оптична мрежа (едномодово влакно съгласно спецификациите на ITU-T G. 652 до G. 657; опорна мрежа/мрежа за достъп) с достатъчен капацитет за предоставяне на обществени електронни съобщителни услуги в точката на предаване?

Операторите попълват „да“, ако: - е възможно използването на съответната оптична мрежа за предоставяне на обществени електронни съобщителни услуги на крайни потребители в кадастралната територия на съответната община или е възможно създаване на преносна точка в срок от 3 месеца при проявен интерес; - съответната

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

оптична мрежа има достатъчен капацитет (брой влакна, капацитет за пренос на данни и др.) за изграждане на преносна точка в кадастралната територия на общината. За достатъчен капацитет на оптичната мрежа се счита такъв капацитет за предаване, който е в състояние да осигури надеждно предаване на данни със скорост на предаване (изтегляне) от 100 Mbit/s между пиринговия център и клиента за всички абонати на мрежата надолу по веригата в кадастрална територия на общината; - съответната оптична мрежа е съставена само от одномодови влакна в съответствие със спецификациите ITU-T G. 652 до G. 657 (по-голямата част от одномодовите влакна, произведени след 1990 г., отговарят на тези спецификации). Горните точки за завършване на ДА трябва да бъдат попълнени кумулативно. Ако някоя от горните точки не е изпълнена, операторът трябва да попълни НЕ.

Способността да се предлага/предоставя капацитет на оптична мрежа се основава на следните въпроси:

Можете ли да предложите/да предоставите реалния капацитет на вашата оптична мрежа (backhaul) на друг доставчик за предоставяне на обществени електронни съобщителни услуги?

Можете ли да предложите свързаност от трансферна точка в община до пиринг център с помощта на оптични кабели (с одномодово влакно съгласно спецификациите на ITU-T G. 652 до G. 657)?

Отговорите на въпросника Backhaul бяха получени от 50 телекомуникационни оператора. Голяма част от операторите, отговорили на Анкетата, декларират, че не разполагат с оптична мрежа с достатъчен капацитет за предоставяне на обществени електронни съобщителни услуги в населените места с достъп под 1 Gbps. Положителен отговор на въпросника се получи от само 15 оператора, сред които трите големи телекомуникационни оператора - Виваком, А1 и Цетин, и някои конкретни регионални оператори - БГ Инфо, Скай файбър, Булгартел, Елфебг, Комнет, Бдинком, Вдсбг, Евроком. Якоруда, Еском, Випнет и Зоната-Инвест.

Експертите от МТС изготвиха подробен анализ и обобщиха данните. Част от телекомуникационните оператори са отговорили с „да“ за наличие на оптична мрежа с достатъчен капацитет за предоставяне на обществени електронни съобщителни услуги в точката на пренос само в 536 населени места от тези 4947 без 1 Gbps достъп. Те потвърдиха, че е възможно използването на съответната оптична мрежа за предоставяне на обществени електронни съобщителни услуги на крайни потребители в кадастралната територия на съответната община или е възможно създаване на преносна точка в срок от 3 месеца при заявен интерес и съответното оптична мрежа има достатъчен капацитет за

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

изграждане на преносна точка в кадастралната територия на общината. Част от телеком операторите са отговорили с „да“ относно възможността да предложат/предоставят реалния капацитет на своята оптична мрежа (backhaul) на друг доставчик за предоставяне на обществени електронни съобщителни услуги в 280 населени места. Те потвърдиха, че вече предлагат на едро възможността предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и услуги в съответната община, да използват тяхната оптична мрежа (напр. чрез осигуряване на свързаност на данни, наем на оптични влакна и др.) за предоставяне на обществени електронни съобщителни услуги на крайни клиенти или имат желание и техническа готовност да предоставят съответната оптична мрежа на предприятията за електронни съобщения за горепосочената цел в срок до 3 месеца от заявяване на интерес (напр. подписване на договор). В 262 населени места телекомуникационните оператори могат да предложат свързаност от преносна точка в община до пиринг център чрез оптични кабели. Тези оператори гарантират, че са в състояние да осигурят свързаност на съществуваща или новоизградена преносна точка, осигуряваща достъп до съответната оптична мрежа в общината за връзка с пиринг центъра изключително по оптични влакна по цялото трасе.

3.5. Съществена промяна

Интервенцията носи съществена промяна в сравнение с мрежите за пренос на данни, които съществуват или са надеждно планирани да бъдат разгърнати в рамките на съответния времеви хоризонт, както е установено чрез картографирането и обществената консултация. В резултат от извършеното картографиране и проведената публична консултация се установи, че планираните мрежи ще осигурят необходимата ефективност и ще гарантират съществена промяна. Съществената промяна се гарантира, тъй като публично финансираната преносна мрежа ще се основава на оптични решения и в допълнение капацитетът на мрежата ще бъде подходящо оразмерен, като се вземе предвид специфичната ситуация в целевите райони. В резултат ще бъдат извършени значителни нови инвестиции в мрежи за пренос, като интервенцията ще включва повече от 70% инвестиции в широколентова инфраструктура.

По-надолу са разписани техническите характеристики на субсидираните преносни мрежи, включително тяхното желано ниво на производителност, надеждност, капацитет или оразмеряване.

Субсидираната мрежа следва да има следните технически характеристики:

Ново строителство

2 HDPE тръби и един 96 FO кабел с G.652 влакна. Субсидираната наличност на мрежата следва да бъде ~99,5% на годишно ниво с цел SLA до 8 часа. Допълнителната

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

HDPE тръба ще бъде използвана за разполагане на допълнителна оптична инфраструктура от търговски оператори.

Това гарантира, че финансираната преносна мрежа ще бъде оразмерена по начин, който може да поддържа нуждите на бъдещите мрежи за достъп, които ще бъдат разгърнати.

24 влакна ще бъдат запазени за държавната мрежа и предоставени чрез неотменимо право на ползване IRU за 20 години; 24 влакна ще бъдат запазени за бенефициера на целевата област; 2x24 влакна ще бъдат достъпни за други оператори.

В съответствие с принципа на технологична неутралност се избират най-подходящите технологии, като се вземат предвид допълнително характеристиките и нуждите на целевите области.

Преизползване на съществуваща инфраструктура

Потенциалните бенефициери са задължени да преизползват съществуващите мрежи, когато е обективно възможно и икономически най-изгодно или да полагат кабел в съществуващите празни тръби в съответствие с етап К7.Р3: Създаване на благоприятна инвестиционна среда, или чрез извеждане от експлоатация на медни мрежи или значително по-стари оптични влакна, който вече не се използват. За да се избегне превръщането на субсидираната преносна мрежа в т.нар. тясно място, капацитетът на съществуващите мрежи и физическата инфраструктура ще бъдат значително увеличени, за да се насърчи разгръщането на ефективни нови мрежи.

Новоизтегленият кабел следва да бъде минимум 96 FO кабел с G.652 влакна и ще се прилагат условията за изцяло ново разгръщане, посочени по-горе.

Същевременно такова увеличение няма да представлява необосновано дублиране на съществуващите мрежи и прилежащата инфраструктура, тъй като мярката ще се реализира с редица средства, като: повторно използване на съществуващи свободни канали; внедряване на чисто нови ММГК и др. Като индиректен ефект от внедряването по проекта се очаква изключване на медните мрежи. Медните мрежи обикновено са в градовете, следователно може да се очаква, че въвеждането на високоскоростна свързаност към селските райони (допустими базови станции и градски центрове), последвано от повишена конкуренция, ще стимулира действащите оператори да изведат от експлоатация наследените медни мрежи.

При всяка хипотеза бенефициерът ще бъде задължен да осигури безвъзмездна за държавата поддръжка на активите, предоставени за нуждите на държавната мрежа за следващите 20 години.

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Субсидираните мрежи в рамките на държавната намеса представляват значителна инвестиция в инфраструктура за пренос и следователно представляват съществена промяна. Субсидираните мрежи ще бъдат значително подобрени, което ще донесе значителни инвестиции в ширококоловите мрежи и нови възможности на пазара по отношение на наличността, капацитета и скоростта на ширококоловите услуги.

Мрежата за пренос следва да поддържа бъдещото разгръщане както на фиксирани, така и на мобилни мрежи. Според препоръките на Европейската комисия, установени в Доклада за цифровото десетилетие 2024 г. и за да се изпълнят цели 145 и 147 от НПВУ за 350 000 души с достъп до услуги, основани на ММГК, предоставяни от технологично неутрална инфраструктура/мрежа, фокусът на мярката ще бъде ускореното развитие на 5G мрежи в бъдеще.

Финансираната мрежа за пренос на данни представлява предпоставка за внедряване на бъдещи мрежови решения. Това допълнително ще насърчи конкуренцията и инвестициите на ниво достъп, за да се осигурят на крайните потребители услуги за свързване, позволяващи им да имат „максимални ползи по отношение на избора, цената и качеството въз основа на ефективна конкуренция“ (член 3, параграф 2, буква г) от Директива (ЕС) 2018/1972 за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения.

Мярката осигурява съществена промяна, тъй като значително подобрява наличието на високопроизводителна ширококоловата свързаност на достъпни цени в целевите райони. В резултат на мярката в целевите райони скоростта на изтегляне на наличните ширококолови услуги ще бъде значително подобрена, като ще достигне до 1 Gbps за крайните потребители (повече от три пъти увеличение на наличната скорост).

Съществена промяна е гарантирана предвид, че държавната намеса представлява значителна инвестиция и ще подкрепи адекватно нарастващите нужди на мрежите за мобилен и фиксиран достъп. Мярката предвижда значителни инвестиции в пасивната инфраструктура, което гарантира коренна промяна, тъй като осигурява значително подобряване в сравнение със съществуващите и надеждно планирани мрежи за пренос на данни в целевите райони.

Чрез финансирането изграждането и модернизирането на ММГК, което от своя страна ще насърчи предоставянето на съответните услуги на едро и дребно при достъпни условия в полза на крайните потребители, мярката ще спомогне да се гарантира, че в целевите райони се предоставят ефективни онлайн услуги и приложения, включително такива, базирани на 5G.

3.6. Съзтезателна процедура

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Помощта се предоставя въз основа на открита, прозрачна и недискриминационна състезателна процедура за подбор, в съответствие с принципите на правилата за възлагане на обществени поръчки и при спазване на принципа на технологична неутралност, въз основа на икономически най-изгодната оферта. Подробна информация се съдържа в Условието за кандидатстване. МТС като СНД ще организира и проведе процедурата за кандидатстване.

3.7. Експлоатация на субсидираната мрежа

Експлоатацията на субсидираната мрежа ще предлага достъп на едро, както е определен в член 2, точка (139), vi) от Регламента, при справедливи и недискриминационни условия както за фиксираните, така и за мобилните мрежи. Активен достъп на едро се предоставя за най-малко 20 години, считано от началото на експлоатацията на мрежата, а достъпът на едро до пасивната инфраструктура се предоставя за целия живот на съответните елементи. Същите условия за достъп се прилагат за цялата мрежа, включително за частите на мрежата, за която са използвани съществуващи инфраструктури. Задълженията за достъп се прилагат независимо от промените в собствеността, управлението или функционирането на мрежата, което е подробно разписано в Условието за кандидатстване. Финансираната от държавата мрежа ще обслужва всички фиксирани и мобилни мрежи в целевите области на интервенцията във връзка с мрежи за пренос на данни и ще предоставя най-малко 50% от капацитета си на искащите достъп субекти. Както е посочено по-горе новоположените кабели ще разполагат с 96 влакна, от които 24 за нуждите на държавната мрежа, 24 влакна ще бъдат запазени за бенефициера на целевия район и 2x24 влакна ще бъдат достъпни за други оператори, което представлява 50% от изградения капацитет.

3.8. Принципи на ценообразуване

Предоставяне на достъп до пасивна инфраструктура: От бенефициерите се изисква да осигурят на други оператори неограничен достъп до пасивната инфраструктура, която изграждат. Този достъп трябва да бъде предоставен за неопределено време от датата на завършване на инфраструктурата. Целта е да се увеличи максимално полезността на финансираната инфраструктура, като се даде възможност на по-широк набор от доставчици на услуги да предоставят такива, като по този начин се подобрят конкурентните пазарни условия.

Условия за достъп до инфраструктура: Достъпът до инфраструктура трябва да се предоставя при условия, които са прозрачни, справедливи и недискриминационни. Тази рамка гарантира, че всички потенциални потребители имат еднаква възможност да използват инфраструктурата, насърчавайки приобщаваща пазарна среда.

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Изискване за оперативна продължителност: Бенефициерите имат задължение да експлоатират финансираната инфраструктура за минимална продължителност от 20 години след завършването на проекта. Този дългосрочен оперативен ангажимент гарантира устойчива наличност и поддръжка на инфраструктурата, като по този начин осигурява постоянни ползи от първоначалната инвестиция.

Непрекъснатост на задълженията за достъп: Задълженията за предоставяне на достъп до инфраструктурата остават обвързващи, независимо от всякакви промени в собствеността, управлението или оперативния контрол на инфраструктурата. Това условие гарантира, че инфраструктурата продължава да служи на предвидената обществена и икономическа полза, независимо от корпоративното реструктуриране или прехвърлянето на собственост.

Цената на едро за достъп до новоизградената мрежа следва да се основава на референтни показатели и принципи на ценообразуване:

- а) средни публикувани цени на едро, които преобладават в други сравними региони с повече конкуренция в страната;
- б) регулираните цени, които вече са определени или одобрени от националния регулаторен орган – КРС за съответните пазари и услуги; или
- в) разходната ориентация или методиката в съответствие със секторната регулаторна рамка.

Без да се засягат правомощията на националния регулаторен орган съгласно регулаторната рамка, с националния регулаторен орган ще се провеждат консултации относно продуктите за достъп на едро, реда и условията за достъп, включително относно цените, и относно спорове.

Бенефициерът е длъжен да публикува и актуализира на своя уебсайт информацията за достъпа до мрежата на едро за всяка от включените в мярката услуги на едро, както за пасивни, така и за активни елементи, за наличния капацитет и за цените, и трябва да съобщи съответните референтни оферти и интернет връзка към публикацията на КРС.

По време на тръжната процедура от кандидатите се изисква да представят подробен финансов план, неразделна част от бизнес плана. Този план трябва да очертае планираните инвестиции и текущите оперативни разходи, необходими за разгръщането и поддръжката на инфраструктурата.

Без да се засягат правомощията на националния регулаторен орган – КРС съгласно регулаторната рамка, с националния регулаторен орган се провеждат консултации

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

относно продуктите за достъп на едро, реда и условията за достъп, включително относно цените, и относно спорове.

3.9. Механизъм за контрол и възстановяване

Като част от процедурата за кандидатстване, СНД въвежда механизъм за контрол и възстановяване на предоставените средства, тъй като размерът на помощта надхвърля 10 милиона евро.

Appendix 1 WACC Calculation		
Re	Cost of equity	9,06%
Rd	Cost of debt	2,71%
E/D+E	Equity ratio (E/D+E)	63,38%
G	Gearing ratio (D/D+E)	45,36%
t	Marginal rate of tax	10%
RFR	Risk free rate	1,23%
DP	Debt premium	1,48%
b	Beta coefficient	0,64
ERP	Equity risk premium	12,23%
ERP mean:		
BG arithmetic	Equity risk premium BG	12,23%
EU arithmetic	Equity risk premium EU	5,92%
WACC pre-tax (Reasonable Profit)		6,97%
Additional incentive	Reasonable profit + mark-up	70,00%
Reasonable Profit + Additional Incentive		11,85%

Определяне на разумна печалба чрез методологията на WACC

В контекста на предоставянето на финансова помощ за разгръщане на инфраструктура в рамките на телекомуникационния сектор, определянето на разумна печалба е от съществено значение за осигуряване на балансиран икономически стимул и запазване на устойчивостта на инвестициите. Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) използва усъвършенствани финансови модели, по-специално среднопретеглената

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

цена на капитала (WACC) и модела за ценообразуване на капиталовите активи (CAPM), като основополагащи рамки за извличане на разумна възвръщаемост на активите в рамките на разходните модели.

Приложение на WACC в регулаторното ценообразуване

WACC е всеобщо признат със своята ефективност при изчисляване на цената на капитала за бизнеса, особено в регулаторни среди, където предприятията имат задължения да прилагат разходоориентирани стратегии за ценообразуване. Този подход улеснява установяването на справедливи и икономически обосновани тавани на цените за услугите, като гарантира, че доставчиците могат да покрият своите капиталови разходи, като същевременно поддържат разумни маржове на печалба.

През ноември 2019 г. Комисията издаде Известие за изчисляване на капиталовите разходи за заварената инфраструктура в контекста на прегледа на националните уведомления в сектора на електронните съобщения в ЕС (2019/C 375/01), като по-специално се отнася до националните уведомления в сектора на електронните комуникации в ЕС. Методологията за изчисляване на стойностите на параметрите на WACC и стандартизираните допускания са използвани в настоящата процедура.

Прилагане на насоките на ЕК от КРС

В съответствие с Насоките на Европейската комисия КРС приема методологиите, посочени в Известието на ЕК за своите регулаторни практики и интегрира данни от доклада за параметрите на WACC на BEREC за 2023 г., който предлага най-новите параметри, които са от съществено значение за точното определяне на WACC.

Изчисляване на WACC

Подходът на КРС за определяне на стойностите на WACC е в съответствие с Известието и използва изчерпателните насоки, изложени в четвъртия доклад на BEREC, публикуван през юни 2023 г. „Доклад за параметрите на WACC 2023“⁶.

Изчисляване на параметрите на WACC от BEREC

Докладът за параметрите на WACC за 2023 г., издаден от BEREC, предлага подробна разбивка на основните финансови параметри, необходими за изчисляване на WACC:

Общи икономически условия:

⁶ BoR (23) 90, от 8 юни 2023 г., <https://www.berec.europa.eu/en/document-categories/berec/reports/berec-report-on-wacc-parameter-calculations-according-to-the-european-commissions-wacc-notice-of-6th-november-2019-wacc-parameters-report-2023>

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

- Безрискова норма на възвръщаемост (RFR): Представява възвръщаемостта на инвестициите, възприемани като безрискови, като например държавни облигации. BEREC оценява RFR за всяка държава-членка на ЕС, предоставяйки основен икономически индикатор, който отразява базовата възвръщаемост, която инвеститорите биха очаквали без никакъв риск.
- Премия за капиталов риск (ERP): ERP отчита допълнителната възвръщаемост, която инвеститорите изискват над безрисковия процент, за да компенсират риска, свързан с инвестирането в капитал.

Параметри, специфични за група равностойни компании:

- В своя подробен анализ BEREC идентифицира „група сравними компании“ от 15 компании, които се считат за такива въз основа на критериите, посочени в Известието на ЕК.
- Бета съотношения на собствения капитал: Оценява се бета съотношението на всяка компания, което измерва променливостта на акциите на компанията по отношение на пазара.
- Степен на задлъжнялост: Делът на дълга в капиталовата структура на компанията се изчислява, като се залага финансовия ливъридж и рисковия профил на компанията.
- Дългова премия и цена на дълга: Тези параметри оценяват допълнителните разходи, които една компания има за поемане на дълг върху безрискови ценни книжа, отразявайки възприемания риск от отпускане на заем на компанията.

Дружества от група сравними компании, посочени в доклада на BEREC към 31 март 2023 г.:

Оператор	Държава	Рейтинг S&P
Deutsche Telekom AG	DE	BBB
DIGI Communications N.V.	RO	BB-
Elisa Oyj	FI	BBB+
Koninklijke KPN N.V.	NL	BBB
NOS	PT	BBB-
Orange S.A.	FR	BBB+

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Proximus S.A.	BE	BBB+
Tele 2 AB	SE	BBB
Telecom Italia	IT	B+
Telefónica	ES	BBB-
Telekom Austria AG	AT	A-
Telenet Group Holding N.V.	BE	BB-
Telenor	NO	A-
Telia Company AB	SE	BBB+
Vodafone Group plc	UK	BBB

Формулата за WACC след облагане включва следните елементи:

$$WACC = Re * E / (D+E) + Rd * D / (D+E) * (1-t)$$

където:

- **Re (Цена на собствения капитал):** Това е възвръщаемостта, която инвеститорите в капитала очакват от своята инвестиция в компанията.
- **Rd (Цена на дълга):** Това е ефективната ставка, която една компания плаща за текущия си дълг.
- **D (Пазарна стойност на дълга):** Представява общата стойност на дълга на компанията.
- **E (Пазарна стойност на собствения капитал):** Отразява общата стойност на собствения капитал на компанията, изчислена като текущата пазарна цена на акция, умножена по общия брой акции в обращение.
- **G (коефициент на задлъжнялост):** Известен също като коефициент на ливъридж или финансов ливъридж, този коефициент $D/(D+E)$ показва съотношението на дълга в капиталовата структура на компанията спрямо нейния собствен капитал.
- **t (Пределна ставка на корпоративния данък):** Това е ставката, с която се облага допълнителният доход на компанията.

Прилагане на бенчмарк метода от националните регулаторни органи

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Националните регулаторни органи, като КРС, използват тези параметри в рамките на референтния метод за изчисляване на WACC. Чрез интегрирането на тези подробни финансови анализи и методологии КРС гарантира, че ценообразуването за достъп до пасивната инфраструктура на България е както конкурентно справедливо, така и икономически обосновано, подкрепяйки по-широките цели за инвестиции и развитие в рамките на цифровия единен пазар на ЕС.

В следващите части на анализа са представени обяснения и използваните стойности на всички параметри за изчисляване на WACC в съответствие с общата методология.

Изчисляване на цената на дълга (Rd)

Цената на дълга (Rd) е основна финансова метрика, използвана за оценка на ефективната лихва, която плащат върху своя заеман капитал.

Цената на дълга се изчислява с помощта на формула, която интегрира както безрисковата норма на възвръщаемост, така и допълнителна премия по дълга, която отчита кредитния риск, свързан със заемотателя:

$$Rd = RFR + \text{Дългова премия}$$

където:

- **RFR (Безрискова норма на възвръщаемост):** Това е теоретичната норма на възвръщаемост на инвестиция с нулев риск, представляваща лихвата, която инвеститор би очаквал от абсолютно безрискова инвестиция.
- **Дългова премия:** Този компонент отразява допълнителната възвръщаемост, която заемотателите изискват, за да ги компенсират за поетия риск извън безрисковия процент. Премията по дълга варира в зависимост от кредитоспособността на кредитополучателя, пазарните условия и цялостната икономическа среда.

Безрискова норма на възвръщаемост (RFR)

В сектора на телекомуникациите RFR е от решаващо значение за привеждане в съответствие на рентабилността на инвестициите с графика за амортизация на активите. Тези активи обикновено имат удължен оперативен живот, което налага използването на дългосрочни финансови показатели.

Следвайки насоките, установени в Известието на Европейската комисия, КРС изчислява RFR въз основа на доходността на българските държавни облигации с десетгодишен матуритет. Този методологичен подход е описан подробно в доклада за параметрите на WACC за 2023 г., който очертава, че безрисковата премия е определена

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

на 0,76%⁷ въз основа на средна месечна доходност, наблюдавана за петгодишен период от април 2018 г. до март 2023 г. Тези изчисления включват дългосрочни лихвени проценти, издадени за целите на конвергенцията както от Българската народна банка (БНБ), така и от Европейската централна банка.

КРС адаптира своя период на наблюдение, за да подобри уместността и точността на своята оценка на RFR. Актуализираният период на наблюдение сега обхваща от януари 2019 г. до декември 2023 г. Отразявайки тези макроикономически промени, преизчисленият RFR за български държавни облигации с оставащ десетгодишен матуритет е коригиран на 1,23%⁸.

Дългова премия

Дълговата премия представлява допълнителната възвръщаемост, която кредиторите или инвеститорите изискват от една компания над безрисковия лихвен процент, за да компенсират риска от отпускане на заеми.

BEREC се придържа към стандартизиран метод за изчисляване на премията по дълга, който включва оценка на доходността на дългосрочните корпоративни облигации на всяка компания в рамките на определената „група сравними“ по отношение на безрисковата норма.

Основният източник на данни за този анализ е Bloomberg, широко призната платформа във финансовия и корпоративния сектор, известна със своите изчерпателни и надеждни финансови данни. Съгласно насоките на Европейската комисия специфичната премия за риск или дълг за всяка компания се определя количествено като разликата между доходността на 10-годишните облигации на компанията и доходността на 10-годишните държавни облигации от държавата, в която е седалището на компанията. Впоследствие се изчислява средно аритметично на тези разлики за всеки обект в рамките на групата с равностойни.

КРС използва данните за премията по дълга от всички 15 предприятия, идентифицирани от BEREC в рамките на „групата сравними“. Този подход осигурява стабилен анализ, като обхваща разнообразен набор от предприятия, опериращи в множество държави, което помага за смекчаване на рисковете, свързани с икономически и политически колебания.

Изчислената премия за дълга, използвана от КРС в нейните финансови модели, е средноаритметичната стойност на всички премии за дълга, определени за групата

⁷ BoR (23) 90, страница 55 <https://www.berec.europa.eu/en/document-categories/berec/reports/berec-report-on-wacc-parameter-calculations-according-to-the-european-commissions-wacc-notice-of-6-ти-ноември-2019-вacc-параметри-доклад-2023>

⁸ <https://www.bnb.bg/Statistics/StMonetaryInterestRate/StInterestRate/StIRKeyIRAndYieldOnGS/index.html>

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

сравнени. Както се съобщава в доклада на BEREC за параметрите на WACC за 2023 г., тази средна стойност е 148 базисни точки, или **1,48%**⁹.

Комбинирайки тази изчислена премия за дълг с безрисковата норма на възвръщаемост, КРС изчислява общата цена на дълга (Rd). С предварително преизчислената безрискова ставка на 1,23%, общата цена на дълга се определя чрез сумиране на тази безрискова ставка с премията по дълга. Следователно общата цена на дълга (Rd), използвана от CRC, е **2,71% (Rd = RFR + премия за дълга)**.

Изчисляване на цената на собствения капитал (Re)

Цената на собствения капитал е възвръщаемостта, която инвеститорите изискват, за да ги компенсират за риска от инвестиране в капитала на компанията.

Приложение на CAPM в регулаторни финансови модели

КРС използва модела за ценообразуване на капиталови активи (CAPM), за да изчисли цената на собствения капитал, следвайки указанията, посочени в Известието на ЕК. CAPM се основава на предпоставката, че очакваната възвръщаемост на актив (в този случай собствен капитал) трябва да бъде пропорционална на нивото на риска спрямо пазара.

Формулата, използвана за изчисляване на цената на собствения капитал чрез CAPM, се изразява, както следва:

$$Re = RFR + \beta * ERP$$

където:

- **Re** представлява цената на собствения капитал.
- **RFR (Risk-Free Rate)** обозначава доходността на безрискови инвестиции, обикновено държавни облигации, която служи като базова възвръщаемост, която инвеститорите биха очаквали от напълно безрискова инвестиция.
- **β (бета)** е бета коефициентът на собствения капитал, известен също като насочена бета. Този показател измерва волатилността или системния риск на акциите на компанията в сравнение с пазара като цяло.
- **ERP (Equity Risk Premium)** отразява допълнителната възвръщаемост над безрисковия процент, който инвеститорите изискват, за да инвестират на пазара като цяло, а не в безрискови ценни книжа.

⁹ BoR (23) 90, страница 26 <https://www.berec.europa.eu/en/document-categories/berec/reports/berec-report-on-wacc-parameter-calculations-according-to-the-european-commissions-wacc-notice-of-6-ти-ноември-2019-вacc-параметри-доклад-2023>

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

Безрискова норма на възвръщаемост (RFR)

Възприетата стойност на безрисковата норма на възвръщаемост е **1.23%**.

Бета коефициент (β)

Бета измерва изключително системния риск, който е типът риск, присъщ на целия пазар или пазарен сегмент. Този риск не може да бъде смекчен само чрез диверсификация, за разлика от несистематичния риск, който е специфичен за отделен актив или компания.

Бета обикновено се оценява чрез регресионен анализ, който оценява връзката между възвръщаемостта на акциите на оператора и възвръщаемостта на широк пазарен индекс. За регулаторни цели и по-широк финансов анализ в телекомуникационния сектор КРС използва борсовия индекс STOXX Europe TMI (STOXX)¹⁰ като бенчмарк.

Стойностите за бета коефициента и съотношението на финансовата задлъжнялост се изчисляват като средни за последните пет години, от 1 април 2018 г. до 1 април 2023 г. Тези средни стойности се основават на седмични стойности, за да се обхване по-нюансирано и динамично разбиране на пазарните движения и представянето на компанията.

Когато интегрира тези стойности във финансовите модели, КРС взема предвид средните бета стойности на всичките 15 компании в групата сравнителни компании. За целите на определяне на WACC се използва бета стойност от **0,64**.¹¹

Премия за капиталов риск (ERP)

Премията за капиталов риск (ERP) е критичен финансов показател, който количествено определя допълнителната възвръщаемост, която инвеститорите изискват, за да изберат собствен капитал пред безрисков актив.

ЕК се застъпва за изчисляване на стандартизиран ERP за целия Европейски съюз, използвайки исторически данни, за да отрази интегрирания характер на финансовите пазари в ЕС. Този подход предполага сближаване на рисковите премии в държавите членки.

¹⁰ STOXX Europe TMI покрива приблизително 95% от свободното движение на европейска пазарна капитализация в 17 европейски страни: Австрия, Белгия, Дания, Финландия, Франция, Германия, Ирландия, Италия, Люксембург, Холандия, Норвегия, Полша, Португалия, Испания, Швеция, Швейцария и Обединеното кралство.

¹¹ BoR (23) 90, страница 37 <https://www.berec.europa.eu/en/document-categories/berec/reports/berec-report-on-wacc-parameter-calculations-according-to-the-european-commission-wacc-notice-of-6-november-2019-wacc-parameters-report-2023>

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

За да изчисли този унифициран ERP, BEREC използва изчерпателни набори от данни, включително така наречената DMS¹² база данни, която предоставя глобални резултати от 1900 г. до 2022 г. за 14 държави членки на ЕС. За държави членки, които не са обхванати от този набор от данни, BEREC допълва с данни, получени от Bloomberg, като гарантира цялостно покритие и надеждност на изчислените ERP стойности.

Според констатациите на BEREC, публикувани в доклада за параметрите на WACC за 2023 г., КРС първоначално разглежда средна европейска рискова премия за акции от 5,92%.

Признавайки необходимостта от прецизност в регулаторните финансови модели, BEREC също така предоставя специфични за страната ERP стойности. За България се отбелязва значително по-висок ERP от **12,23%**¹³, отразяващ уникални пазарни условия, вероятно включващи по-висока пазарна волатилност или икономически рискови фактори, специфични за региона.

Интегрирайки тези данни, КРС използва CAPM, за да изчисли цената на собствения капитал (Re). Този модел включва безрискова норма на възвръщаемост (RFR), бета коефициент (β), който измерва волатилността на акциите спрямо пазара и специфичния ERP за България, използвайки предоставените цифри.

Въз основа на изчислените стойности за безрискова норма на възвръщаемост от 1,23%, рискова премия за собствения капитал от 12,23% и бета съотношение от 0,64, като се използва споменатия по-горе CAPM модел, цената на собствения капитал (Re) е получена на **9,06%**. Тази изчислена цена на собствения капитал предоставя стабилна оценка, която отразява както общите, така и специфичните инвестиционни рискове в България.

Коефициент на задлъжнялост (финансов ливъридж)

Коефициентът на задлъжнялост, основен показател в корпоративните финанси, измерва дела на капитала на компанията, финансиран чрез дълг. Изразява се като съотношението на дълга на компанията към общия капитал (дълг плюс собствен капитал). Математически това се представя с формулата:

$$G = D / (D + E)$$

където:

¹²Данните на Dimson/Marsh/Staunton (DMS), публикувани в Годишника на Credit Suisse за глобалната възвръщаемост на инвестициите за 2023 г. от Credit Suisse/London Business School

¹³ BoR (23) 90, страница 54 <https://www.berec.europa.eu/en/document-categories/berec/reports/berec-report-on-wacc-parameter-calculations-according-to-the-european-commissions-wacc-notice-of-6-ti-noemvri-2019-wacc-parametri-doklad-2023>

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

- **D** представлява общия дълг,
- **E** означава общия капитал.

Коефициентът на задлъжнялост служи като коефициент на тежест, който отразява относителните разходи за дълг и собствен капитал при финансирането на активите на компанията. При изчисляването на WACC коефициентът на задлъжнялост помага да се определи оптималната капиталова структура, която е балансът между рентабилното използване на дълга (с неговите данъчни щитове) и собствения капитал (който не носи данъчно предимство, но намалява риска).

Определянето на действителните суми на дълга и собствения капитал може да варира в зависимост от използвания подход:

- **Балансови суми:** Често извлечени от годишни финансови отчети, балансовите суми осигуряват защитима база за оценка на размера на зетия капитал.
- **Пазарни стойности:** Някои регулатори предпочитат да използват реални пазарни данни, за да оценят нивата на финансов ливъридж.

Изчисление, базирано на данни за европейския пазар

За стабилна оценка на коефициентите на задлъжнялост се използват данни за капиталовите структури за последните пет години:

- **Източник на данни:** BEREC изчислява тези съотношения, като използва данни на Bloomberg, които включват информация за дългосрочен дълг и пазарна капитализация от 1 април 2018 г. до 1 април 2023 г.
- **Средно аритметично:** Средните стойности на финансовата задлъжнялост се изчисляват за всяка компания в сравнимата група и се извлича общо аритметично средно.

Въз основа на този цялостен анализ KPC приема среден коефициент на финансова задлъжнялост от **45,36%**, изчислен от BEREC. Тази цифра играе ключова роля при определянето на оптималната капиталова структура за операторите на електронни комуникации и оказва влияние върху изчисленията на WACC, влияейки върху инвестиционните решения и регулаторните модели на ценообразуване в рамките на телекомуникационната индустрия.

Маргинален корпоративен данък (t)

В контекста на WACC включването на пределната ставка на корпоративния данък е от съществено значение, тъй като оказва влияние върху цената на дълга след облагане с данъци.

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

В момента пределната ставка на корпоративния данък в България е 10%. Прилагането на тази сравнително ниска данъчна ставка означава, че ефектът на данъчния щит върху дълга е по-слабо изразен, отколкото би могъл да бъде в юрисдикции с по-високи данъци, но все пак представлява важен фактор във финансовото моделиране и изчисленията на WACC. Използването на пределната данъчна ставка, вместо на ефективна данъчна ставка, гарантира последователно и справедливо третиране в различните предприятия, като насърчава справедливостта и опростеността на регулаторните подходи.

Резултатен WACC и разумна печалба

В последната си оценка КРС е използвала изчерпателен набор от финансови параметри за изчисляване на WACC преди данъци. Първоначално WACC от 4,41% беше получено с помощта на стандартни параметри. Въпреки това, след прецизиране на премията за капиталов риск (ERP), за да отразява по-локални данни, специфични за България, вместо да използва по-широка средна стойност за ЕС, ревизираната стойност на WACC беше определена като малко по-висока - **6,97%**.

Насърчаване на ефективно управление и разумна печалба

За да подобрят оперативната ефективност и финансовото управление на компаниите, получаващи финансова помощ, българските власти предлагат не само да се позволи на тези компании да печелят възвръщаемост, равна на изчислената WACC, но и да се осигури допълнителен стимул. Този стимул е ограничен до 70% от изчислената разумна печалба, която се определя въз основа на WACC. За текущото изчисление по отношение на финансовата помощ това разумно ниво на печалба е определено на **11,85%**.

3.10. Разделно счетоводство

С цел да се гарантира, че помощта ще остане пропорционална и няма да доведе до свръхкомпенсация или кръстосано субсидиране на неподпомогнати дейности, бенефициерът на помощта следва да осигури разделяне на счетоводството между средствата, използвани за разгръщането и експлоатацията на финансираната от държавата мрежа, и другите средства, с които разполага.

Тези средства следва да са отразени в счетоводната документация на крайния получател чрез отделни счетоводни аналитични сметки, съдържащи № на договор за финансиране или в отделна счетоводна система с утвърдени сметки за отчитане на разходи по договора за финансиране.

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта
и съобщенията

СНД като администратор на помощта ще наблюдава изпълнението на дейностите от крайните получатели, ще проверява финансовите и техническите доклади и ще гарантира, че няма двойно финансиране на разходите от ПВУ и други източници, конфликти на интереси, корупция и измами; ще извършва на проверки на място; ще извършва предварителен и последващ контрол на подбора на подизпълнители; ще наблюдава напредъка в изпълнението на инвестицията, включително етапните цели и целите в съответствие с графика на договора за финансиране; ще предприема дейности за отстраняване на недостатъците и недостатъците, установени при проверките на място или от одитните и контролните органи, както и резултатите от извършените контролни дейности, установените рискове и предприетите действия за тяхното отстраняване; ще въвежда информация в информационната система на механизма, включително в случаи на съмнения за измама, конфликт на интереси, корупция или двойно финансиране; ще създаде организация за оценка на риска от измами, която да идентифицира и прилага ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите в рамките на наблюдаваните инвестиции; ще проверява предоставените от крайните получатели аналитични отчети за всички разходи и плащания по инвестицията, за произтичащите вземания и задължения, както и за съпоставимостта на финансовата информация, която трябва да бъде включена във финансовия и техническия отчет.

Съгласно чл. 38 от Закона за държавните помощи възстановяването на неправомерна и несъвместима държавна помощ или на неправилно използвана държавна помощ се извършва въз основа на решение на Европейската комисия с разпореждане за възстановяване и влязъл в сила акт за установяване на публично вземане, когато това е приложимо. Вземанията подлежат на събиране по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) от органите на Националната агенция за приходите.